

IN PAULUS' VOETSPOREN (20)

Paulus in 'Handelingen'

28 januari 2016
Katwijk

terugblik...

- ❑ Na de tumult in zowel Thessalonika als Berea vertrok Paulus onder begeleiding naar Athene (Hand.17:1-14);

terugblik...

- ❑ Na de tumult in zowel Thessalonika als Berea vertrok Paulus onder begeleiding naar Athene (Hand.17:1-14);
- ❑ In Athene wordt Paulus' geest getriggerd door de religiositeit – zonder kennis van de God (17:16);

terugblik...

- ❑ Na de tumult in zowel Thessalonika als Berea vertrok Paulus onder begeleiding naar Athene (Hand.17:1-14);
- ❑ In Athene wordt Paulus' geest getriggerd door de religiositeit – zonder kennis van de God (17:16);
- ❑ In de synagoge hield Paulus samensprekingen met de Joden en Godvereerders en op de markt dagelijks met wie hij daar aantrof (17:17);

terugblik...

- ❑ Enkele vertegenwoordigers van diverse filosofen-scholen zijn benieuwd naar het nieuws dat Paulus te melden heeft (17:18);

terugblik...

- Enkele vertegenwoordigers van diverse filosofen-scholen zijn benieuwd naar het nieuws dat Paulus te melden heeft (17:18);
- Ze hoorden hem over Jezus en Anastasis (opstanding) en meenden dat hij met nieuwe goden (=demonen) aankwam...;

terugblik...

- ❑ Enkele vertegenwoordigers van diverse filosofen-scholen zijn benieuwd naar het nieuws dat Paulus te melden heeft (17:18);
- ❑ Ze hoorden hem over Jezus en Anastasis (opstanding) en meenden dat hij met nieuwe goden (=demonen) aankwam...;
- ❑ Ze nemen hem mee naar de Areopagus (=heuvel van Ares/Mars), de plaats van het gerechtshof om te vernemen wat zijn nieuwe leer is (17:19);

terugblik...

- ❑ Enkele vertegenwoordigers van diverse filosofen-scholen zijn benieuwd naar het nieuws dat Paulus te melden heeft (17:18);
- ❑ Ze hoorden hem over Jezus en Anastasis (opstanding) en meenden dat hij met nieuwe goden (=demonen) aankwam...;
- ❑ Ze nemen hem mee naar de Areopagus (=heuvel van Ares/Mars), de plaats van het gerechtshof om te vernemen wat zijn nieuwe leer is (17:19);
- ❑ **Paulus begint zijn toespraak met een waarneming: hij trof een voetstuk met de inscriptie: aan een onbekende God...**

Handelingen 17

²³ ... Wat gij dan, zonder het te kennen, vereert, dat verkondig ik u.

Gr. agnoeo
> agnost

Ο	ΟΥΝ	ΑΓΝΟΥΝΤΕΣ	ΕΥΧΕΒΕΙΤΕ
wat	dan	onbekend-zijnde	jullie-bejegenen-eerbiedig
wat	dan	zonder het te kennen	gij vereert

ΤΟΥΤΟ	ΕΓΩ	ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΩ	ΥΜΙΝ
dit	ik	kondig-aan	aan-jullie
dat	ik	verkondig	u

Handelingen 17

²⁴ De God, die de wereld gemaakt heeft en al wat daarin is, die een Heer is van hemel en aarde, woont niet in tempels met handen gemaakt,

= de ene GOD

- Paulus begint niet over Jezus maar over de ene God (zoals ook in Lystra (Hand.13:15));
- de waarheid van de ene God is de basis van alles! >

Ο ΘΕΟΣ Ο ΠΟΙΗCΑC ΤΟΝ ΚΟCΜΟΝ

de God de makende de wereld

de God die heeft gemaakt de wereld

ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΩ

en alle de-dingen in hem

en al wat is -in daar-

Marcus 12

²⁸ En een der schriftgeleerden (...) vroeg Hem: Welk gebod is **het eerste van alle?**

²⁹ Jezus antwoordde:

³⁰ **Het eerste is:** Hoor, Israel, **de Here, onze God, de Here is één**, en gij zult de Here, uw God, liefhebben...

(...)

³² En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Inderdaad, Meester, naar waarheid hebt *Gij* gezegd, **dat Hij één is** en dat er **geen ander is dan Hij**.

Johannes 17

³ Dit nu is het eeuw-ige leven,
dat zij **U** kennen,
de enige waarachtige God,
en Jezus Christus, die **Gij** gezonden hebt

17:3 ΑΥΤΗ ΔΕ ΕΣΤΙΝ Η ΑΙΩΝΙΟC ΖΩΗ ΙΝΑ ΓΙΝΩCΚΩCΙΝ CE
dit echter is het aeonische leven opdat ¹(dat)-zij-zullen-kennen jou
dit nu is het eeuwige leven dat zij kennen U

ΤΟΝ ΜΟΝΟΝ ΑΛΗΘΙΝΟΝ ΘΕΟΝ ΚΑΙ ΟΝ ΑΠΕCΤΕΙΛΑC ΙΗCΟΥΝ ΧΡΙCΤΟΝ
de alleen waarachtige God en die jij-afvaardigt Jezus Christus
de enige waarachtige God en die Gij hebt gezonden Jezus Christus

1Timotheüs 1

¹⁷ De Koning van de aeonen,
de onvergankelijke,
de onzienlijke,
de enige God,
zij eer en heerlijkheid
tot in de aeonen der aeonen! Amen.

1:17 ΤΩ ΔΕ ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ ΑΦΘΑΡΤΩ ΔΟΡΑΤΩ
aan-de echter Koning van-de aeonen aan-onvergankelijke onzichtbare
de - Koning der eeuwen de onvergankelijke de onzienlijke

ΜΟΝΩ ΘΕΩ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΣΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ
alleen God eer en heerlijkheid tot-in de aeonen van-de aeonen
enige de God zij eer en heerlijkheid in - alle - eeuwigheid

Handelingen 17

²⁴ De God, die de wereld gemaakt heeft
en al wat daarin is,
die een Heer is van hemel en aarde,
woont niet in tempels met handen gemaakt,

feit, onbepaalde tijd

Ο	ΘΕΟΣ	Ο	ΠΟΙΗCΑC	ΤΟΝ	ΚΟCΜΟΝ
de	God	de	makende	de	wereld
de	God	die	heeft gemaakt	de	wereld

ΚΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΤΑ	ΕΝ	ΑΥΤΩ
en	alle	de-dingen	in	hem
en	al	wat is	-in	daar-

Handelingen 17

²⁴ De God, die de wereld gemaakt heeft
en al wat daarin is,
die een Heer is van hemel en aarde,
woont niet in tempels met handen gemaakt,

Schepper, door zijn woord >

O	ΘΕΟΣ	O	ΠΟΙΗCΑC	ΤΟΝ	ΚΟCΜΟΝ
de	God	de	makende	de	wereld
de	God	die	heeft gemaakt	de	wereld

ΚΑΙ	ΠΑΝΤΑ	ΤΑ	ΕΝ	ΑΥΤΩ
en	alle	de-dingen	in	hem
en	al	wat is	-in	daar-

Psalm 33

⁶ Door **het woord des HEREN**
zijn de hemelen gemaakt,
door **de adem van zijn mond** al hun heer.
(...)

⁹ Want **Hij sprak** en het was er,
Hij gebod en het stond er.

Job 9

⁸ **Hij** spant **GEHEEL ALLEEN** de hemel uit,
en Hij schrijdt voort
over de hoogten der zee.

Jesaja 44

²⁴ Zo zegt de HERE,
uw Verlosser, en uw Formeerder
van de moederschoot aan:

IK ben de HERE,
die alles gemaakt heb;
die de hemel heb uitgespannen,
IK ALLEEN;
die de aarde uitgebreid heb
door eigen kracht;

Handelingen 17

²⁴ De God, die de wereld gemaakt heeft
en al wat daarin is,
die een Heer is van hemel en aarde,
woont niet in tempels met handen gemaakt,

= Hij beheerst en beheert

ΟΥΤΟΣ	ΟΥΡΑΝΟΥ	ΚΑΙ	ΓΗΣ	ΥΠΑΡΧΩΝ	ΚΥΡΙΟΣ
deze	van-hemel	en	van-aarde	zijnde	Heer
die	van hemel	en	aarde	is	een Heer

Handelingen 17

24 De God, die de wereld gemaakt heeft
en al wat daarin is,
die een Heer is van hemel en aarde,
woont niet in tempels met handen gemaakt,

let op:

1. *woont* = tegenwoordige tijd

Hij *woonde* in de tempel van Jeruzalem

2. *tempels* = meervoud

Had slechts één woonplaats op aarde

OYK	EN	XEIPOTOIHTOIC	NAOIC	KATOIKEI
niet	in	met-handen-gemaakte	tempels	woont
niet	in	met handen gemaakt	tempels	woont

Handelingen 17

²⁵ en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.

Gr. therapeuo > therapie = behandelen

komt 43x voor in NT
elders altijd vertaal met 'genezen'

ΟΥΔΕ	ΥΠΟ	ΧΕΙΡΩΝ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ	ΘΕΡΑΠΕΥΕΤΑΙ
en-ook-niet	onder	handen	menselijke	hij-wordt-behandeld~
en ook niet	door	-handen	mensen-	laat Zich dienen

ΠΡΟCΔΕΟΜΕΝΟC	ΤΙΝΟC
behoevende~	iets
alsof Hij nodig had	nog iets

Handelingen 17

²⁵ en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.

lett. *behoevende iets*

> niet afhankelijk van of (hulp) behoevend

ΟΥΔΕ	ΥΠΟ	ΧΕΙΡΩΝ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ	ΘΕΡΑΠΕΥΕΤΑΙ
en-ook-niet	onder	handen	menselijke	↑hij-wordt-behandeld~
en ook niet	door	-handen	mensen-	laat Zich dienen

ΠΡΟCΔΕΟΜΕΝΟC	ΤΙΝΟC
↑behoevende~	iets
alsof Hij nodig had	nog iets

Handelingen 17

²⁵ en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.

lett. *zelf gevende aan allen*

iets behoevende <=> gevende aan-allen

ΑΥΤΟΣ	ΔΙΔΟΥΣ	ΠΑCΙΝ
zelf	↑gevende	aan-allen

zelf	daar Hij geeft	aan allen
------	----------------	-----------

ΖΩΗΝ	ΚΑΙ	ΠΝΟΗΝ	ΚΑΙ	ΤΑ	ΠΑΝΤΑ
leven	en	adem	en	de	alles

leven	en	adem	en	-	alles
-------	----	------	----	---	-------

Handelingen 17

²⁵ en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, **daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.**

leven = geest = adem

ΑΥΤΟΣ ΔΙΔΟΥΣ ΠΑΣΙΝ
zelf | gevende | aan-allen

zelf | daar Hij geeft | aan allen

ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΠΝΟΗΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ
leven | en | adem | en | de | alles

leven | en | adem | en | - | alles

Handelingen 17

²⁵ en laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij zelf aan allen leven en adem en alles geeft.

lett. het al

> alles wat we (=allen) hebben of zijn is... een gift

ΑΥΤΟΣ ΔΙΔΟΥΣ ΠΑCΙΝ
zelf | gevende | aan-allen

zelf | daar Hij geeft | aan allen

ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΠΝΟΗΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ
leven | en | adem | en | de | alles

leven | en | adem | en | - | alles

Handelingen 17

²⁶ Hij heeft uit een enkele
het gehele menselijke geslacht gemaakt
om op de ganse oppervlakte
der aarde te wonen...

feit, onbepaalde tijd

ΕΠΟΙΗCΕΝ

hij-maakt

Hij heeft gemaakt

ΤΕ

bovendien

-

ΕΞ

van-uit

uit

ΕΝΟC

één

één enkele

ΠΑΝ

elke

gehele

ΕΘΝΟC

natie

het geslacht

ΑΝΘΡΩΠΩΝ

van-mensen

menselijke

Handelingen 17

²⁶ Hij heeft uit een enkele
het gehele menselijke geslacht gemaakt_
om op de ganse oppervlakte
der aarde te wonen...

lett. van-uit één
= Adam

ΕΠΟΙΗCΕΝ

hij-maakt

Hij heeft gemaakt

ΤΕ

bovendien

-

ΕΞ

van-uit

uit

ΕΝΟC

één

één enkele

ΠΑΝ

elke

gehele

ΕΘΝΟC

natie

het geslacht

ΑΝΘΡΩΠΩΝ

van-mensen

menselijke

Handelingen 17

²⁶ Hij heeft uit een enkele het gehele menselijke geslacht gemaakt_ om op de ganse oppervlakte der aarde te wonen...

lett. elke natie van-mensen

ΕΠΟΙΗCΕΝ

hij-maakt

Hij heeft gemaakt

ΤΕ

bovendien

-

ΕΞ

van-uit

uit

ΕΝΟC

één

één enkele

ΠΑΝ

elke

gehele

ΕΘΝΟC

natie

het geslacht

ΑΝΘΡΩΠΩΝ

van-mensen

menselijke

Handelingen 17

²⁶ Hij heeft uit een enkele
het gehele menselijke geslacht gemaakt
om op de ganse oppervlakte
der aarde te wonen...

de aarde = exclusief het droge, het land (Gen.1:10)

in de Bijbel is de aarde *geen* planeet

ΚΑΤΟΙΚΕΙΝ	ΕΠΙ	ΠΑΝΤΟΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΥ	ΤΗΣ	ΓΗΣ
om-te-wonen	op	alle	oppervlakte	van-de	aarde
om te wonen	op	ganse	de oppervlakte	der	aarde

Handelingen 17

²⁶ ... en Hij heeft de hun toegemeten tijden
en de grenzen van hun woonplaatsen bepaald,

lett. perioden, gelegenheden

zie Hand.14:17 >

ΟΡΙΣΑΣ

bepalende

en Hij heeft bepaald

ΠΡΟΣΤΕΤΑΓΜΕΝΟΥΣ

geboden-zijnde~

hun toegemeten

ΚΑΙΡΟΥΣ

perioden

de tijden

ΚΑΙ ΤΑΣ ΟΡΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΑΥΤΩΝ

en de begrenzingen van-de bewoning van-hen

en de grenzen van woonplaatsen hun

Handelingen 14

¹⁷ ... toch heeft Hij Zich niet onbetuigd gelaten door wel te doen, door u van de hemel regen en **vruchtbare tijden** te geven en aan uw harten overvloed van spijs en vrolijkheid te schenken.

ΚΑΙ	ΚΑΙΡΟΥΣ	ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΥΣ
en	perioden	vrucht-brengende
en	tijden	vruchtbare

Handelingen 17

²⁶ ... en Hij heeft de hun toegemeten tijden
en de grenzen van hun woonplaatsen bepaald,

Deut.32:8 >

ΟΡΙΣΑΣ

bepalende

en Hij heeft bepaald

ΠΡΟΣΤΕΤΑΓΜΕΝΟΥΣ

geboden-zijnde~

hun toegemeten

ΚΑΙΡΟΥΣ

perioden

de tijden

ΚΑΙ ΤΑΣ ΟΡΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΑΥΤΩΝ

en de begrenzingen van-de bewoning van-hen

en de grenzen van woonplaatsen hun

Deuteronomium 32

⁸ Toen de Allerhoogste
aan de volken hun erfenis toedeelde,
toen Hij de mensenkinderen
van elkander scheidde,
heeft Hij **de grenzen
der volken vastgesteld
naar het aantal der zonen van Israel.**

Exodus 15

²⁷ Daarna kwamen zij in Elim;
daar waren **twaalf waterbronnen**
en **zeventig palmbomen**,
en zij legerden zich daar aan het water..

Canada

United States

Mexico

Greenland

Arctic Ocean

Russia

Kazakhstan

Mongolia

China

India

Atlantic Ocean

Pacific Ocean

Pacific Ocean

Indian Ocean

Indonesia

Australia

Egypt

Libya

Sudan

Chad

Nigeria

Cameroon

Cote d'Ivoire

Ghana

Senegal

Sierra Leone

Liberia

Algeria

Morocco

Tunisia

Yemen

Oman

UAE

Qatar

Saudi Arabia

Israel

Palestine

Jordan

Lebanon

Syria

Turkey

Iran

Afghanistan

Pakistan

Bangladesh

Myanmar

Thailand

Vietnam

Laos

Cambodia

Philippines

Malaysia

Singapore

Brunei

Timor-Leste

South Africa

Botswana

Swaziland

Zimbabwe

Malawi

Mozambique

Zambia

Angola

Namibia

South Africa

Lesotho

Eswatini

Madagascar

Comoros

Yemen

Kenya

Rwanda

Burundi

Tanzania

Uganda

DRC

Congo

Equatorial Guinea

Gabon

Cote d'Ivoire

Senegal

Sierra Leone

Liberia

Guinea

Sierra Leone

Black Sea

Mediterranean Sea

Red Sea

Arabian Sea

Indian Ocean

Bay of Bengal

Andaman Sea

South China Sea

Java Sea

Sulu Sea

Philippine Sea

Caribbean Sea

Atlantic Ocean

North Atlantic

South Atlantic

Indian Ocean

Arctic Ocean

Prime Meridian

Equator

Tropic of Cancer

Tropic of Capricorn

Antarctic Circle

Arctic Circle

North Pole

South Pole

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA

Mexico

Central America

South America

Europe

Asia

Africa

Australia

Oceania

Antarctica

Greenland

Canada

USA